

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

XVIII. In Amboino multa edit vaticinationis & caritatis indicia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

fraudans, inuigilabat precibus meditatione-
 niq̄ue; vt, cælesti igni exardescente, ad
 Macazarios Dei hominumq̄; caritate fla-
 grans veniret. Iam menses Malacæ ali-
 quot absumpserat, nec vllus de naui, cu-
 ius reditum expectabat, nuntius affere-
 batur. Quocirca bona cum Præfecti ve-
 nia Macazariam petere decreuit, gentem
 illam erudire festinans.

CAPVT XVIII.

*In Amboino multa edit vaticinationis
 & caritatis indicia.*

VBI primùm transmittendi, quò de-
 stinauerat, facultas data est, Malacæ
 conscendit, Duro socio & comite, quarto
 Idus Ianuarias anni M. D. XLVI. Pro-
 spero vectus cursu; non sine multis in-
 commodis portum tenuit. Amboinum
 insulam cùm captaret gubernator, præ-
 teritum ab se portum ratus, grauius an-
 gebatur, desperans posse iam aduerso
 vento destinatū teneri locum. Tum Fran-
 ciscus gubernatorē bono esse animo iu-
 bet, nondum nauim locum, quem crede-
 ret, præteruectā: postridie manè eū ipsum
 portum, quem peteret, esse capturam.
 Idq̄; ita prorsus euēnit, quamuis incom-

*Vaticina-
 tio.*

*Ventus
Xauerio
morem ge-
nit.*

moda tempestate. Postero die, albente
cælo, portus in conspectu fuit. Percrebue-
rat ad eam horam ventus adeò, vt ad ex-
ponendum Xauerium, cuius causa insu-
la petebatur, nullo modo anchoræ iaci
posse viderentur. Cæterùm vt ad os adi-
tumque portus ventum est, subitò ille ve-
hementior flatus, quasi Xauerio morem
gerens, ita remisit, vt commodè nauis ca-
peret portum. Ecce autem in ipso portu
periculum. Xauerius in scapham cum
paucis defilierat, ad terram applicaturus;
cùm ei repentè duo piratici myoparones
occurrunt. Ergo Lusitani, qui vnà cum
Francisco vehebantur, cursum auertere,
& quàm maximè prædonum occurrunt
vitare; sed altum effusa petentes fuga, à
terra prouecti sunt longius. Deinde verò
vitato periculo terram repetentes, vereri
cœperunt, ne in eosdem piratas incide-
rent. At Franciscus rursus vaticinans, bo-
num illos animum habere iubet, & sca-
pham ad littus applicare; Dei vtique be-
nignitate ipsos incolumes in portum esse
peruenturos. Prædictionem res ipsa cõ-
probauit. In terram expositus Xauerius,
vt erat sanctitatis fama incolis commen-
datus, benignè hospitaliterque excipitur.
Amboinus circuitu millia passuum com-
plectitur ad LXXX. Imperij Lusitani in-
sula

*Vaticina-
tio.*

*Amboi-
nus.*

fula celebris in primis, & mercatorib⁹ in-
 digenisq; frequentata. Distat ab vrbe Ma-
 laca millia passuum amplius D. CCCC.
 In ea insula, præter Lusitanorum præsidii
 um, pagi tum erant Christianorū omni-
 no septem, sine vlllo Sacerdote. quippe is,
 qui vnus erat, paulo antè è vita deceffe-
 rat. Franciscus igitur desertos pagos im-
 pigre circumiens, plurimos infantes ac
 pueros baptizauit. Circumeundi ratio
 hæc erat. Puerò crucem præferente; ipse
 ostiatim ecqui ægroti, aut pueri baptizā-
 dī; ecqui mortui sepeliendi forent, quæ-
 ritabat. Si quem laborantem morbo na-
 ctus esset, sublatis pariter in cælum ocu-
 lis manibusq;, Symbolum Apostolorum
 & Euangelium super eum recitabat: ac
 sæpe medebatur vnâ operâ eiusdem cor-
 pori animoq;. Mortuorum quoque cor-
 pora, post preces funebres, rite mandabat
 sepulturæ: tum pro eorum animis sacrum
 faciebat: vt dubitari posset, vtrum viuis
 plus opis ferret, an mortuis. Sed conqui-
 renti bene merendi de hominibus mate-
 riam diuina prouidentia longè maximã
 præbuit. Sub id tempus Ferdinandus So-
 sa, Hispanorum Dux, è noua Hispania
 (quæ regio in alio terrarum orbe posita,
 haud sanè longi⁹ ab Amboino distat, quã
 ab Hispania) Molucū petens, classem ad

*Circume-
 undi ra-
 tio.*

*Ferdinan-
 dus Sosa,
 Hispanorū
 Dux.*

*Hispana
classis ca-
lamitatē
subleuat.*

Amboinum appulit. Naues erant plures, maximus nautarum & classiariorum numerus, agrorum incredibilis multitudo: plurimosq; Hispanorum saua absumebat lues. Tūm verò facilè apparuit, Dei benignitate opportunum auxilium eis præmissum Xauerium. Extemplo enim cū pestiferi morbi vi accensa illius caritas certare cœpit, alios ministerio subleuans, alios Sacramento expians confessionis: & nunc grauiter affectos consolabatur, nunc aderat morientibus, nunc mortuis iusta soluebat, vnus multorum munia exequens. Præcipuus labor erat, egentibus ægrotis à diuitibus res necessarias suppeditare; & medicamenta, quorum ibi magna erat inopia, vndiq; cum summa cura conquirere. Itaque eiusmodi res ab Ioanne Arausio, Lusitano mercatore, talibus mercibus abundante, cū peteret sapius; enimvero ille molestè ferre, indignans nullum esse petendi modum. Quocirca cuidam, Francisci nomine nõnulla eius generis roganti, cūm ægre admodum & cunctanter quod rogabatur dedisset, adiecit: ita se id ipsum Francisco dare, vt in posterum nihil prorsus ab se peteret. Quod vbi Xauerio nuntiatum est; repente diuino instinctus Spiritu, *Vaticina-* Quid? censet (inquit) Arausius possessionem

nem eorum, quæ habet, fore diuturnam? *tur mor-*
 errat. Abi, denuntia illi meis verbis, ne *tem Arau-*
 tam tenax sit mercium, quas mors breui *sio immi-*
 ereptura est. ipsum paulo post in hac ipsa *nere.*
 moriturum insula, & eius bona in usum
 pauperum cessura. Proinde, si sapiat, sua
 ipse agris pauperibus Dei causa benignè
 largiatur: occupetque suum facere be-
 neficium, quod sit mortis futurum. De-
 nuntiationi respondit euentus. Haud ita
 multo post eodem in loco, nullo hærede
 relicto, Arausius moritur. eius bona, tra-
 dito ibi more de hæreditate caduca, pau-
 peribus diuiduntur. Cæterùm Arausius
 in præsentia imminentis mortis terrore
 obiecto, scilicet factus est vt cautior ad
 viuendum, sic ad largiendum benignior.
 Menses tres (tamdiu enim Hispana clas-
 sis ad Amboinum substitit) in agrorum
 ministerio absumpti sunt cum corporum
 & animorum pariter salute. Cæterùm ni-
 hilo salubrior ægrotis, quàm valentibus
 Xauerij sedulitas fuit. Horum namque
 animos vitijs laborantes Sacramentorum
 medicamentis, priuatis publicisque ser-
 monibus, subleuare non destitit. Nec in-
 cassum is cecidit labor. Fructus pacis sa- *Fructus*
 nè vberes ex bellicosa gente percepti: *ex Hispa-*
 multorum simultates sublata: plurimo- *norū classe*
 rum sanata mentes, & ad honestæ piæq; *perceptus.*

206 FRANCISCI XAVERII

vita^e studium traducta. Inter quos Cosinus Turrianus, (is Hispanorum classe aduectus fuerat) eximia Francisci sanctitate permotus, statuit ad eius institutum Societatemque aggregare sese. Franciscus porro, re Christiana Amboini bene gesta, sub Hispana^e classis discessum Macazariam petens, Ternatem Insulam ab Amboino millia passuum C C. ex itinere tenuit.

HORA